



Vlaams
Parlement

vergadering **C276**
zittingsjaar 2020-2021

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 12 mei 2021

(Wegens de coronamaatregelen werd deze vergadering via videoconferentie georganiseerd.)

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Rudder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over sportachterstand door de coronacrisis – 3115 (2020-2021)	
VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de sportachterstand bij kinderen en jongeren – 3171 (2020-2021)	3
VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Rudder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over gokken en weddenschappen in de sportsector – 3201 (2020-2021)	10
VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de gelijkheid van mannen en vrouwen in de sport – 3281 (2020-2021)	14

VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Rudder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over sportachterstand door de coronacrisis
– 3115 (2020-2021)

VRAAG OM UITLEG van Steven Coenegrachts aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de sportachterstand bij kinderen en jongeren
– 3171 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (CD&V): Voorzitter, minister, in de media lezen we dat sportclubs de instroom van nieuwe leden drastisch zien achteruitlopen. Bij Voetbal Vlaanderen gaat het voor de eerste drie maanden van dit jaar om drie tot vier keer minder nieuwe aansluitingen dan in dezelfde periode de voorbije jaren. Ook bij sporten zoals turnen en basketbal daalt het aantal jeugdleden. De reden hiervoor is uiteraard niet ver te zoeken. Corona heeft ervoor gezorgd dat veel sportclubs hun werking moesten stopzetten of herleiden naar een absoluut minimum. Veel ouders staan niet te springen om hun kinderen opnieuw in te schrijven of voor het eerst in te schrijven zolang ze niet weten wanneer de werking weer normaal zal verlopen.

Minister, bij de bespreking in de commissie van de beleids- en begrotingstoelichting (BBT) heb ik ook gepeild naar de sociaal-economische impact van corona op de sportwereld. U hebt toen geantwoord dat er een bestek zou worden uitgeschreven voor een wetenschappelijke studie. In maart heeft de Vlaamse Sportfederatie (VSF) ook een onlinebevraging gedaan bij de diverse sportfederaties. Zo willen zij enerzijds de vinger aan de pols houden en anderzijds een tv-reportage mogelijk maken over de impact van corona op de sport.

Volgens professor Bewegingswetenschappen Matthieu Lenoir van de UGent toont onderzoek aan dat de fysiek en de motoriek van jongeren met 20 tot 30 procent is achteruitgegaan tijdens vijf maanden lockdown. Dat is de vooruitgang die een kind normaal boekt in één tot anderhalf jaar. Hier in Vlaanderen wordt vooral gesproken over leerachterstand, maar het besef dat er ook een enorme sportachterstand is bij onze jongeren, is hier nog niet goed doorgedrongen, volgens de professor.

Als minister van zowel Sport als Onderwijs bent u dan ook de ideale persoon om mee te kunnen helpen in dezen. Vandaar de volgende vragen. Wat is uw reactie hierop? Wat bent u van plan om te doen om, zodra de maatregelen het toelaten, de instroom in de sportclubs opnieuw te kunnen laten stijgen? Hoever staat het met de door u bestelde studie over de sociaal-economische impact van corona op de sportwereld? Zijn die resultaten al bekend? Zo niet, wanneer verwacht u die? Hebt u de resultaten van de VSF-bevraging over de impact van corona op de sport? Wat zijn de bevindingen daaruit? Ziet u ook opportuniteiten in combinatie met uw bevoegdheid Onderwijs? Kunnen scholen worden ingeschakeld om meer ruimte voor sporten mogelijk te maken?

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, ik sluit me aan bij de vraag van collega De Rudder in verband met de sportachterstand. Het is inderdaad zo dat de lockdownmaatregelen heel wat nadelige effecten of gevolgen aan het licht brengen. Ook in de sport is dat zo. Sportclubs zien de instroom van nieuwe leden drastisch teruglopen. Bij Voetbal Vlaanderen gaat het voor de eerste drie maanden van dit

jaar over drie tot vier keer minder nieuwe aansluitingen in vergelijking met dezelfde periode in andere jaren. Andere sporten melden dezelfde neerwaartse trend. In sommige clubs heeft men het zelfs over herbeginnen onder nul. Uit Portugees onderzoek zou blijken dat de fysiek en de motoriek van jongeren met 20 tot 30 procent is afgenomen tijdens de lockdown daar, en die was slechts vijf maanden.

Coronamaatregelen verschillen ook van land tot land. Het is niet overal zo dat ook sport heeft stilgelegen. Natuurlijk was dat vaak wel zo, maar niet altijd even lang. Daardoor bestaat natuurlijk ook de vrees dat sommige landen een competitief voordeel, of een nadeel, hebben opgebouwd ten opzichte van andere landen.

Minister, ik heb een paar concrete vragen. Zijn er cijfers over de evolutie van de fysieke en motorieke vaardigheden van jongeren in Vlaanderen gedurende de lockdownperiodes? Wordt er specifiek bij jeugdige topsporters gemonitord hoe zij evolueren in de context van een lockdown, waardoor ze een jaar amper of niet aan competities hebben kunnen deelnemen?

We mogen redelijkerwijs verwachten dat het niveau van veel jeugdsporters hieronder zal lijden. Worden maatregelen van de federaties verwacht of hebben de federaties al maatregelen genomen om die niveaudaling op te krikken met het oog op de ontwikkeling van jeugdige sporters tot het niveau dat met hun leeftijd correspondeert?

Komen er, nu we licht aan het einde van de coronatunnel beginnen te zien, speciale acties om kinderen en jongeren opnieuw te overtuigen zich bij een sportclub aan te sluiten? Zo ja, hoe zien die acties er dan uit en wanneer zullen die acties er komen?

Ik denk dat het belangrijk is maatregelen te nemen om in te spelen op blessurepreventie voor kinderen en jongeren die langere tijd amper hebben kunnen sporten of begeleid hebben kunnen sporten. Voorziet u op dat vlak maatregelen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, ik ben me, net als iedereen, natuurlijk bewust van de impact van de coronacrisis op het ledenaantal van sommige sportfederaties en op het sportgedrag van de Vlamingen. Die impact is vanzelfsprekend groot en het effect op de motorische ontwikkeling van onze jongste doelgroep is ook voelbaar. Er is een daling van het aantal sportende kinderen en van het aantal sporturen per kind.

We hebben dat al gezien in de Vlaamse Monitor Sport en Bewegen die Sport Vlaanderen verleden jaar heeft opgesteld. Daarin staat dat 75 procent van de kinderen en jongeren in oktober 2020 75 procent minder heeft gesport dan een jaar voordien. Uit de gezondheidsenquête van Sciensano blijkt dat de negatieve impact van de coronacrisis op de lichaamsbeweging van jongvolwassenen is toegenomen van 44 procent in september 2020 tot 62 procent in maart 2021.

We hebben cijfers over de impact van de coronacrisis in Vlaanderen op de kwantiteit, zijnde het aantal uren sportbeoefening, maar niet over de impact op de kwaliteit. Er zijn geen Vlaamse cijfers beschikbaar over de motorische vaardigheden. In Portugal heeft een onderzoek aangetoond dat de fysieke motoriek van jongeren tijdens de vijf maanden durende lockdown minder 20 tot 30 procent is achteruitgegaan. Het is echter niet evident dit naar andere landen te extrapoleren.

Als minister van Sport heb ik er steeds voor gepleit ons sportaanbod maximaal open te houden. Voor onze kinderen tot 13 jaar oud is dat goed gelukt. Zelfs tijdens de tweede lockdown hebben we altijd de mogelijkheid gezien de mogelijkheden voor sportbeoefening door deze kinderen te behouden. We hebben er ook altijd voor gezorgd dat de jonge talenten en topsporters konden blijven trainen. Tijdens de coronacrisis zijn de jongeren die in een topsportcontext actief zijn, van nabij

opgevolgd. Het gaat dan om geïdentificeerde toptalenten en beloftevolle jongeren in ontwikkelingsprogramma's in de richting van het senioreniveau. Voor de categorie van de beloftevolle jongeren in een ontwikkelingsprogramma zijn vanaf de eerste lockdown uitzonderingsmaatregelen toegekend voor trainingen en voor de deelname aan internationale wedstrijden onder strikte voorwaarden. Dit stond allemaal in functie van de noden van de jongeren en de teams.

Aangezien de nationale en internationale competities voor jongeren zijn geannuleerd, zijn er op het vlak van de prestaties minder vergelijkingspunten of benchmarks. Om relevante vergelijkingspunten en ijkingspunten voor deze doelgroep te hebben, hebben de topsportfederaties zelf zogenaamde micromeetings met beperkte deelnemersaantallen georganiseerd.

Wat de procesevaluatie betreft, zijn een aantal trajecten aangepast en is in meerdere evaluatie- of opvolgmomenten voorzien. Als er achterstand is, wordt dit federatie per federatie en sporter per sporter aangepakt. Gezien de professionele omkadering, hebben we er vertrouwen in dat dit goed verloopt en goed wordt gemonitord.

De grootste bezorgdheid betreft natuurlijk de grote groep kinderen en jongeren die geen topsporters zijn. Ik heb er dan ook een pleidooi voor gehouden om zo snel mogelijk naar competities terug te keren.

Nu is dat 9 juni. Dat is iets, maar als je vandaag al met 25 personen in de buitenlucht kunt sporten, dan had ik toch graag gezien dat men ook competities mogelijk had gemaakt. Je kunt wel met 25 personen gaan fietsen, maar je mag geen fietswedstrijd organiseren. Je kunt met 25 personen gaan vissen, maar een viswedstrijd mag nog niet. Ik vind het spijtig dat dat pas op 9 juni is. Dat is nu wel nog maar een aantal weken, maar ik denk dat we nu wel moeten inzetten op een maximale voorbereiding voor die periode waarin we zullen kunnen 'losgehen' vanaf 9 juni. We bekijken ook wat vóór 9 juni toch ook al mogelijk is. Dat bijvoorbeeld intern binnen de clubs toch ook al wedstrijden mogelijk moeten zijn, lijkt mij evident.

Ik wil ook wat de jeugdsport betreft in de komende periode maximaal bekijken hoe we voor die geleden schade een inhaaltraject op poten kunnen zetten, hoe we ook daar kunnen proberen van een achterstand naar een voorsprong te gaan. Daarvoor voorzie ik in drie elementen: een extra investering in SportKompas; een extra ondersteuning van de jeugdsportclubs met een financiële impuls van 7,5 miljoen euro; het beschermen van sportfederaties die een groot ledenverlies zien door hun subsidies qua ledenaantal tijdens de coronacrisis te bevriezen. Ik kom daar echter zo dadelijk op terug.

Wat de studie naar de socio-economische impact betreft: eind verleden jaar hebben we daarvoor een bestek georganiseerd, maar daarop zijn geen offertes gevolgd, dus niemand heeft daarop ingeschreven, zodat we dus ook geen opdracht konden gunnen. We zijn daarom met potentiële opdrachtnemers in overleg gegaan en hebben de procedure op basis van die marktverkenning bijgestuurd. Een aantal van die deelaspecten zijn inmiddels ook via andere onderzoeken opgeleverd. Zo geeft de monitor Sport en Bewegen van Sport Vlaanderen, zoals ik al heb gezegd, wel wat inzicht in de veranderende sportparticipatie van Vlamingen. Ook zal het Onderzoekspatform Sport die veranderende participatie vanaf september verder in kaart brengen. We hebben de opdracht daarom bijgestuurd en meer gefocust op de economische impact. We hebben het bestek aangepast. De offertes kunnen worden ingediend tot 4 juni. Met de hernieuwde procedure zullen we focussen op de periode van maart verleden jaar tot juni van dit jaar. We verwachten de resultaten eind september, begin oktober.

Er werd verwezen naar een bevraging van VSF. Er is geen bevraging georganiseerd door VSF. Dit was gewoon gestoeld op wat impressies op basis van gesprekken

met de sportfederaties, maar het is niet zo dat daarover een breed onderzoek of een bevraging of dergelijke is georganiseerd.

Ik keer even terug naar de initiatieven om te proberen van een achterstand naar een voorsprong te gaan en vooruit te kijken. We gaan er dus voor zorgen dat er een extra financiële stimulans komt voor de jeugdsportclubs, met een bedrag van 7,5 miljoen euro dat we daarin gaan investeren. Ook is er het beschermen van de sportfederaties die een ledenverlies zien, door hun subsidies qua ledenaantallen tijdens de coronacrisis te bevriezen. Ook komt er een extra impuls voor SportKompas. Ik geloof daar nogal sterk in. Ik probeer inderdaad ook de link te leggen, zoals gesuggereerd, tussen mijn bevoegdheden als minister van Sport en die als minister van Onderwijs. Ik heb 1,3 miljoen euro vrijgemaakt om de werking van SportKompas uit te breiden. Ik denk immers dat we met SportKompas verhoudingsgewijs de grootste meerwaarde kunnen betekenen als het gaat om sportiviteit van jongeren. In plaats van dat we verwachten dat Mozes naar de berg gaat, zal de berg naar Mozes gaan. Heel concreet: SportKompas is een oriëntatie-instrument dat kinderen de weg wijst naar de sport die het best bij hen past en die ze het best kunnen. Daarbij komen kinderen en jongeren in contact met sporten. We hebben ondertussen met SportKompas 33 sporten waarnaar kinderen kunnen worden gericht. Dat zijn niet alleen de traditionele, klassieke sporten, zoals voetbal, tennis of wielrennen, maar ook roeien, schermen, klimmen. Die zitten daar allemaal bij.

Dat zijn sporten waarmee kinderen anders niet in contact komen. Kijk maar naar je eigen kinderen. Daardoor is de stap ook veel groter. Opnieuw, aan jezelf ken je de halve wereld. Kinderen worden natuurlijk ook gestuurd door hun ouders, of door speelkameraadjes. Dat is nu eenmaal zo, maar dat beperkt ook de actieradius om in contact te kunnen komen met bepaalde sportactiviteiten of sporttakken. Met SportKompas willen we ervoor zorgen dat dit naar de kinderen gaat, hen in kennis stelt van sporten en ook aangeeft dat ze misschien goed zouden kunnen zijn in deze of gene sport. Vervolgens maken we ook de link, in samenwerking met lokale besturen, naar de beschikbaarheid van lokale sportclubs. Als iemand goed is in roeien en eigenlijk beter zou kunnen, dan krijgt die het adres van een roeisportclub. Ik denk dat dan voor veel kinderen en jongeren een wereld zal opengaan die anders gesloten was gebleven.

Met die extra middelen zullen de testteams in de komende vier jaar honderdduizend kinderen van de focusgroep tussen 8 en 10 jaar kunnen testen via dat digitale platform. Scholen kunnen zo'n team aanvragen. Ze worden volledig ontlast. Aan de hand van beweegoefeningen en natuurlijk ook op basis van wat het kind zelf leuk vindt, wijst SportKompas de weg naar de juiste sport. Scholen die voor 30 november instappen, gaan we nog extra aanmoedigen door een korting van 20 procent te geven. Per bijkomend jaar waarvoor de school een engagement aangaat, krijgt ze nog eens 10 procent korting extra, en dat tot het schooljaar 2024-2025. Het is wel belangrijk dat we ook samen met de lokale besturen de connectie kunnen maken, zodat er ook onmiddellijk een aanbod kan worden geformuleerd, een lijst met clubs voor elke sporttak, zij het in de eigen gemeente of daarbuiten. Niet elke gemeente heeft immers een roeiclub, de mijne alleszins niet.

Daarnaast hebben we onze promotiecampagnes, zoals de campagne #sportersbelevenermeer en de Maand van de Sportclub in het najaar. Ik denk dat ook die natuurlijk cruciaal zullen zijn om kinderen en jongeren opnieuw wat te kunnen mobiliseren en te activeren. In de aanvankelijke vraag werd gesteld dat er wel wat onzekerheid is. Die onzekerheid wordt nu wel weggenomen, wat goed is. Ik verwijs naar de beslissingen van het Overlegcomité en het traject en het perspectief die worden gecreëerd. Ik denk dat dat het allerbelangrijkste is om alle ouders, kinderen en jongeren opnieuw aan te zetten tot inschrijving in sportclubs. Ik denk dat dat de belangrijkste boodschap van gisteren is.

Tot slot was er ook de vraag naar de blessurepreventie. Ook dat zal een belangrijk aspect worden als we eenmaal allemaal opnieuw kunnen sporten. Dat mag je niet overhaast doen. Gelukkig is er in het verleden binnen het sportbeleid samen met heel wat partners goed werk geleverd ter zake, en kunnen we bestaande tools extra gaan promoten bij de heropstart. Ik denk aan het project 'Get Fit 2 Sport'. Dat is een samenwerking tussen Sport Vlaanderen en UGent die inzet op de integratie van blessurepreventieprogramma's in de werking van sportfederaties. Dat programma is nu heel sportspecifiek vertaald. Per federatie zijn er diverse experts opgeleid. Die kennis en expertise zijn ondertussen ook overgedragen aan Gezond Sporten Vlaanderen, die dat verder beheert, dispatcht en ervoor zorgt dat dat ook online ter beschikking is. Ook op dat vlak zijn we dus wel wat voorbereid.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (CD&V): Minister, dank u wel voor uw zeer uitgebreid en interessant antwoord. Ik wil beginnen met te zeggen dat we gisteren inderdaad goed nieuws hebben gekregen. We hebben toch wel opnieuw perspectief voor onze sportclubs vanaf 9 juni.

Ik wil eerst en vooral nog eventjes ingaan op het punt van het bestek dat u aanhaalde, namelijk dat er geen offertes waren. Kunt u aangeven wat de aanpassingen dan precies inhouden? Met andere woorden, wat is de precieze vraagstelling van het bestek, dat nu opnieuw is geschreven in de hoop dat er nu dus wel offertes zullen binnenkomen?

Wat u aangeeft in verband met SportKompas, vind ik ook een heel goede zaak. Ik denk dat dat echt een zeer belangrijk instrument is, waarop we verder moeten inzetten om de sportclubs via de scholen bekend te kunnen maken, in samenwerking met de lokale besturen. Zoals u aangeeft, is het heel goed dat daarop ook vanuit de lokale besturen kan worden ingezet. De Week van de Sportclub, die jaarlijks plaatsvindt in september, is wat mij betreft dan ook wel het ideale moment om ook dit jaar die sportclubs nog eens extra in de kijker te kunnen zetten. Minister, ik doe dus nog een oproep om ook de lokale besturen daar nog eens goed over te informeren, om er zeker van te zijn dat zij ook dit jaar een tandje bijzetten om hun sportclubs in de kijker te zetten. Dat is immers toch wel belangrijk, om twee redenen: enerzijds uiteraard om nieuwe leden te kunnen aanwerven, maar anderzijds ook met het oog op de inzet van vrijwilligers, wat ook een heel belangrijk punt is. Door corona hebben natuurlijk heel wat vrijwilligers afgehaakt, aangezien de sportclub niet verder kon werken. Het zal echter ook belangrijk zijn om opnieuw nieuwe vrijwilligers te kunnen aanwerven. Als we morgen opnieuw heel wat kinderen in een sportclub krijgen, zal het des te belangrijker zijn om ook opnieuw voldoende vrijwilligers te hebben om de werking te kunnen blijven garanderen. Van daar zeker ook mijn oproep om die Week van de Sportclub nog eens extra te promoten, ook bij de lokale besturen, met een aantal extra campagnes.

De voorzitter: De heer Coenegrachts heeft het woord.

Steven Coenegrachts (Open Vld): Minister, dank u wel voor nog heel wat initiatieven die worden genomen om ervoor te zorgen dat Vlaanderen kan blijven sporten, ook na corona, dat de jongeren opnieuw gaan sporten. Ik denk dat het belangrijk is om te blijven monitoren hoe die cijfers evolueren. De heropstart van de competitie kan natuurlijk de 'goesting' opnieuw doen ontstaan om te gaan sporten. Wie opnieuw kan zien sporten, die kan dat competitie-element opnieuw voelen. Als ook de gezondheidssituatie wat normaliseert, voelt het ongetwijfeld ook voor ouders wat vertrouwder en zekerder aan om hun kinderen naar sport te sturen. De terugval in de cijfers is echter toch zeer, zeer significant. We zullen moeten bekijken of enkel die heropstart van de competitie voldoende zal zijn. Ik ben alleszins ook gelukkig met uw engagement om via het onderwijs, via SportKompas

jongeren te blijven stimuleren om te sporten. We weten allemaal hoe belangrijk dat is, ook voor een gezonde levensstijl later.

Ik heb geen bijkomende vragen, maar wil u wel danken voor het engagement, en ik neem het engagement op mij om dit verder op te volgen.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

Johan Deckmyn (Vlaams Belang): Minister, ook ik wil u danken voor het omstandige antwoord op de vraagstelling van de collega's, een vraagstelling die uiteraard zeer terecht is. Er zijn de jongste tijd heel veel alarmsignalen geweest. We moeten inderdaad dringend iedereen opnieuw, en eigenlijk nog zelfs meer, aan het sporten krijgen. Ik trek even de parallel met de leerachterstand. Niet enkel de leerachterstand is door corona zeer groot geworden. Ook de sportachterstand is groot geworden. De collega's hebben daar in hun vraagstelling terecht naar verwezen. Ook diverse artikels in de media hebben daarop gewezen.

Wat de leerachterstand betreft, werd het eventueel inkorten van de zomervakantie meestal naar voren geschoven. Nu we sinds gisteren stilaan een zicht hebben op meer vrijheid in het kader van deze coronacrisis, kan men zich ook afvragen of we deze zomervakantie niet extra kunnen gebruiken om sporten te stimuleren. Men is dan ook vragende partij voor het opnieuw maximaal openen van sportfaciliteiten, weliswaar onder voorwaarden. Ook infrastructureel zijn er diverse mensen die echt stappen verder willen zetten.

Naast de sportkampen en de nieuwe competitie mogelijkheden is de heropening van de sportinfrastructuur natuurlijk erg belangrijk. Veel mensen zijn op dat vlak vragende partij.

Minister, ik ben blij in uw omstandig antwoord te hebben gehoord dat u effectief een inhaaltraject wilt opzetten. U hebt voorbeelden van diverse trajecten gegeven, zoals de investeringen in SportKompas, de steun voor de jeugdsportclubs en de steun voor sportfederaties met minder leden. Dat is niet onbelangrijk, want de sportfederaties krijgen hierdoor meer financiële ademruimte om een inhaalbeweging in te zetten. Wat ons betreft, zijn dat zeker stappen in de goede richting. Er wordt immers letterlijk gesteld dat we niet van nul, maar van onder nul herbeginnen. Mijn concrete vraag is of we geen gebruik kunnen maken van de zomervakantie om effectief een bijkomende impuls aan die inhaalbeweging te geven.

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Minister, ik dank u voor uw zeer uitvoerig antwoord op deze terechte vraagstelling. Als de sportwereld, de competities en de trainingen stilliggen, zou het nogal gek zijn als we geen achterstand zouden hebben. We zouden dan de vraag kunnen stellen waarom we dan trainen. Ik dank u ook voor uw inspanningen naar aanleiding van de actuele vraag van vorige week om competities zo snel mogelijk weer mogelijk te maken. Ik ben blij dat er nu een perspectief is.

Uw voorstel en de stimulansen en de instrumenten die u aanreikt, zijn lovenswaardig, maar we mogen niet vergeten dat het finaal de sporter is die het moet doen. U sport misschien wel zelf, maar het is nog altijd de sporter en niet de minister die de draad moet oppikken. Tijdens de coronaperiode hebben veel jongeren en volwassenen veel gesport, maar niet op het vlak van vaardigheden en techniek. Wat motoriek en uithouding betreft, kunnen mensen individueel trainen.

Dit is allemaal heel positief, maar ik heb nog een aanvulling. Heel wat gemeenten zien nu een kans om initiatieven te nemen, maar er zijn gemeenten die hun sportinfrastructuur in vaccinatiecentra hebben omgezet. Wij hebben dat doelbewust niet gedaan, want we vrezen dat de vaccinaties nog lang zullen duren na het moment

waarop we weer kunnen sporten. Ik vrees dat er hierdoor op sommige plaatsen een infrastructureel probleem zal zijn.

Ik heb nog een concrete vraag. Uw engagement met betrekking tot 7,5 miljoen euro voor de jeugdsportclubs is zeer positief, maar weet u al welke kanalen u zult inzetten om dat geld bij de jeugdsportclubs te krijgen? Zult u de federaties of de lokale besturen hiervoor inschakelen? Indien mogelijk, zou ik hier graag enig inzicht in krijgen.

Elisabeth Meuleman (Groen): Minister, ik zou me hier zelf ook willen bij aansluiten. Het is misschien een beetje offtopic, maar als we het over een sportachterstand hebben, kan het onderwijs zeker een belangrijke rol spelen. Vandaag is in De Standaard en interessante column verschenen die door heel wat CEO's, artsen, specialisten en mensen uit het onderwijs is ondertekend. Zij vinden dat lichamelijke opvoeding een essentieel vak is, en ik wil me daar absoluut bij aansluiten.

We willen de komende maanden, tot aan het begin van de zomervakantie, inzetten op welzijn en welbevinden in het onderwijs. Als we zowel op de leerachterstand als op het mentaal welbevinden willen inzetten, gaan stemmen op om dan misschien niet-essentiële vakken als lichamelijke opvoeding te schrappen. Dat lijkt me het slechtste wat we zouden kunnen doen. We merken zelf wat het met de rug en de nek doet om heel de dag voor de computer te zitten. Ik ken een kinesist die steeds jongere mensen met die problemen ziet. Het is heel belangrijk op school te bewegen. Ik denk dan aan de lessen lichamelijke opvoeding, maar ook aan het inzetten op een nog verdere samenwerking. SportKompas is een van die mogelijkheden. Leerlingen worden dan naar de sportclubs doorgestuurd. Maar een structurele samenwerking met sportclubs die op school komen, zou veel meer doen voor de democratisering van sport en voor het aantal jongeren dat sport dan die enkele uurtjes lichamelijke opvoeding per week. Op die manier zou dit nog kunnen worden versterkt.

Minister, ik wil u vragen om optimaal gebruik te maken van uw twee bevoegdheden als minister van Onderwijs en als minister van Sport om nog meer op die samenwerking in te zetten. Hebt u, naast het SportKompas, nog verdere initiatieven gepland?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik heb de titel van de vrije tribune gezien, maar het is als minister van Onderwijs alleszins niet mijn bedoeling lichamelijke opvoeding af te bouwen. Integendeel, dit heeft de afgelopen periode ten gevolge van allerlei beperkingen op een laag pitje gestaan, maar in de loop van het volgend schooljaar moeten we hier zeker oog voor hebben.

Ik heb reacties gezien over een toename van obesitas ten gevolge van het wegvallen van de wedstrijden, maar ik denk niet dat daar het grootste probleem zit. Het grootste verlies zit bij diegenen die niet sporten, behalve dan op school. De kinderen en jongeren die de stap naar de sportclubs al hebben gezet, zitten ontegensprekelijk met een verlies, maar het grootste verlies zit bij diegenen die anders niets doen en die we in een schools verband echt moeten motiveren en de facto verplichten om in schoolverband te bewegen. Daar zit het grootste verlies, en daar moeten we in september 2021 zeker naar streven.

Tijdens de laatste maand van dit schooljaar kunnen jongeren samen sporten en al wandelend letterlijk een stapje in de wereld zetten. Dat kan tot het welbevinden bijdragen, maar het kan ook sportief zijn.

De bemerking over de vrijwilligers is meer dan ooit terecht. Gelukkig gaat het in september 2021 om de Maand van de Sportclub en niet om een week. Verleden jaar hebben we het concept wat herzien. Ik roep iedereen op hier oog voor te

hebben en naar de website van Sport Vlaanderen te kijken. We zullen meer dan ooit de focus op de sportclubs leggen.

De sportdiensten hebben ondertussen niet stilgezeten. Aangezien tweehonderd gemeenten zijn ingeschreven, is er wat ruimte. We zorgen er zeker voor dat alle gemeenten kunnen meedoen. Volgens mij is het een beter concept en kunnen we, zeker dit jaar, nog meer de focus op de terugkeer naar de club leggen.

Tot slot is me gevraagd wat er met betrekking tot de aanpassing van het bestek voor de studie is gebeurd. Dat bestek was aanvankelijk zeer ruim en sprak over de sociaal-economische impact. Verschillende partijen zijn hiervoor teruggedeinsd. Om de maatschappelijke impact te kennen, zouden ze met betrekking tot elke sportparticipatie een concrete en ruime bevraging moeten organiseren. Dit staat los van de financieel-economische impact, want een boekhoudkundige analyse is een heel andere opdracht. Om die reden hebben we besloten de focus wat te vernauwen en op de financieel-economische impact te leggen. Hierdoor hebben we wel kandidaten die zich willen inschrijven om hiermee aan de slag te gaan. We verwachten de resultaten in het begin van oktober 2021.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (CD&V): Minister, ik dank u voor uw bijkomende antwoorden. Iedereen is het erover eens dat sporten belangrijk is en we zijn blij dat de sportclubs nu weer een perspectief hebben. Laat ons hopen dat we de komende maanden een goede evolutie zien en dat de sportclubs weer hun draai vinden en blijven vinden.

Als tweehonderd lokale besturen zich al voor de Maand van de Sportclub hebben ingeschreven, betekent dit dat we nog honderd gemeentebesturen moeten bereiken om het plaatje volledig te maken. Het is zeker nog een uitdaging om die lokale besturen warm te maken voor een deelname aan de Maand van de Sportclub. Het is goed dat we dit eens onder de aandacht brengen, want de sportclubs zijn nog altijd belangrijk voor ons maatschappelijk en sociaal leven en voor alles wat hierbij komt kijken. We kijken uit naar het vervolg.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Maaïke De Rudder aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over gokken en weddenschappen in de sportsector – 3201 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaïke De Rudder (CD&V): Voorzitter, mijn vraag om uitleg betreft gokken en weddenschappen in de sportsector. Sponsoring en reclame brengen de goksector steeds meer in beeld op en naast het sportveld. Het Vlaams expertisecentrum Alcohol en andere Drugs (VAD) heeft aangegeven dat uit internationaal en recent Vlaams onderzoek blijkt dat sporters inzake gokken een risicogroep vormen. Het thema sportweddenschappen moet dan ook zeker onder de aandacht van de sportwereld en de preventiesector worden gebracht.

Om die reden heeft VAD op 1 april 2021 sportfederaties, sportkoepels, preventiewerkers en medewerkers van de loco-regionaal gezondheidsoverleggen en -organisaties (Logo's) bij elkaar gebracht. Een vijftigtal enthousiaste aanwezigen hebben samen nagedacht over de rol die de sportclubs, de federaties en de koepels kunnen spelen om gokproblemen in de sportclubs vanuit een gezondheids- en welzijnspectief te

voorkomen. Eerst hebben enkele sprekers de situatie in Vlaanderen geschetst. Tijdens het overleg is echter gebleken dat de knowhow bij de sportclubs nagenoeg onbestaande is en dat er ook op het niveau van de federaties en de koepels nog heel wat werk aan de winkel is.

Uit dit overlegmoment zijn een aantal conclusies voortgekomen. Ten eerste is de bewustmaking binnen de sportclubs echt een must. Ten tweede worden de sportclubs door allerlei instanties overbevraagd. Ten derde kunnen de sportclubs het best langs de federaties, de koepels en de lokale besturen worden bereikt. Ten vierde is de weg naar hulp moeilijk.

Tijdens de vorige legislatuur heeft de commissie Media gesprekken gevoerd over de invoering van een verbod op gokreclame. Toen is gebleken dat de Vlaamse overheid niet exclusief bevoegd is voor alle aspecten van een antigokverslavingsbeleid. Om die reden heeft mevrouw Van Hoof in de Kamer van Volksvertegenwoordigers een aantal initiatieven genomen om gokverslavingen in te perken. Zo ligt daar, bijvoorbeeld, het optrekken van de minimumleeftijd voor alle kansspelen tot 21 jaar op tafel. Tijdens de vorige legislatuur is ook een wetswijziging doorgevoerd die het gokken op jeugdwedstrijden verbiedt.

Volgens VAD zal een eenmalige preventieactie in de sportclubs geen duurzame verandering teweegbrengen. De sportclubs werken het best een gokbeleid uit en VAD wil mensen in een stuurgroep samenbrengen om gericht na te denken over de vragen hoe dit op maat van de sportsector kan worden gerealiseerd en welk materiaal de federaties, de koepels en de sportclubs hiervoor kunnen uitwerken.

Minister, was u op de hoogte van het overleg dat VAD heeft georganiseerd? Wat is uw standpunt over het initiatief van VAD en over de conclusies van het overleg? De concrete uitwerking van een preventief en globaal antigokbeleid is natuurlijk belangrijk. Hoe wilt u de sportsector ondersteunen in de uitwerking van een dergelijk beleid? Welke partners zullen hierbij worden betrokken?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, de verwevenheid tussen de sportsector en de goksector neemt toe. We hebben het in deze commissie trouwens al over de 'gamblification of sports' gehad. Het ging toen ook over de reclame.

Mevrouw De Rudder, uw vraag om uitleg polst naar dit probleem vanuit een welzijns- en gezondheidsperspectief.

Het overleg past in een bredere samenwerking tussen VAD, dus het expertisecentrum met betrekking tot alcohol, illegale drugs, psychoactieve medicatie, maar ook gokken en gamen, en Sport Vlaanderen rond thema's waarin VAD in de loop der jaren expertise heeft opgebouwd. Sport Vlaanderen faciliteerde om de juiste contacten uit de sportsector naar dit overleg te krijgen. De doelstelling was om een eerste input te krijgen vanuit zowel de sportsector als de preventiewerkers op het terrein, met dat welzijns- en gezondheidsperspectief dus als invalshoek. Een eerdere samenwerking met de sportsector was er bijvoorbeeld bij het Sportivosproject. Dat is een preventietraject waarbij sportclubs een beleidsmatige aanpak uitwerken met betrekking tot alcohol en drugs in de sportclub. Dat bestaat uit drie fasen, Brons, Zilver en Goud, die een sportclub op eigen tempo kan doorlopen om zo te komen tot een alcohol- en drugsbeleid op maat van de sportclub.

Begin vorig jaar voerde VAD in samenwerking met de onderzoeksgroep Sportmanagement van de UGent een onderzoek uit om de Vlaamse situatie in kaart te brengen met betrekking tot het gokgedrag in de sportsector. De resultaten van dit onderzoek bij meer dan achthonderd sportclubleden vanaf 16 jaar toonden duidelijk dat sportclubleden inderdaad wel een risicogroep zijn wat het deelnemen aan

kansspelen en het ontwikkelen van gokproblemen betreft. Sport Vlaanderen heeft ook een podcast specifiek over dat onderzoek ontwikkeld, om die kennis echt op een didactische, laagdrempelige manier ter beschikking te stellen van de sportsector. Die podcast is ook nog altijd beschikbaar op de website van Sport Vlaanderen.

Dit is een problematiek die we toch niet mogen negeren. Sensibiliseren is belangrijk. Ik denk dat koepels en sportfederaties daarin een belangrijke rol te spelen hebben. Vanuit de sportsector willen wij echt ons steentje bijdragen. VAD lijkt me, als partnerorganisatie van het Vlaamse preventiebeleid, de ideale partner om onze sector ook daarin te begeleiden. Zij gaan nu, vertrekkend van de conclusies van dat overleg en in nauw contact met de sector en Sport Vlaanderen, aan de slag om methodieken en materialen te ontwikkelen die de clubs en federaties kunnen helpen om zo'n preventief gezondheidsbeleid rond gokken uit te werken. Ik kijk dus uit naar die aanzetten.

Ik maak ook meteen wel een kanttekening, een 'caveat'. Ook als minister van Onderwijs heb ik regelmatig af te rekenen met het gegeven dat de aanpak van maatschappelijke problemen wordt doorgeschoven naar het onderwijs. Bij Sport is er toch ook een gelijkaardig fenomeen. De sportsector is wat overbevraagd. Dit is geen probleem dat door de sportsector alleen kan worden opgelost of dat baat heeft bij eenmalige acties. We hebben het al gehad over de rol die de sportsector speelt als het gaat over integriteitsbeleid. We vragen wel veel van de clubs. We moeten weten dat ook hun draagkracht om alle maatschappelijke problemen te tackelen, natuurlijk haar limieten kent. We mogen niet alle ethische thema's, of de aanpak daarvan, op de schouders van de sportsector leggen.

Ik meen echter dat de samenwerking met VAD enkel vruchtbare resultaten kan opleveren.

De voorzitter: Mevrouw De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (CD&V): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Ik ben ook blij te vernemen dat er nu ook een bevraging is gebeurd, die input zal geven om een eerste aanzet te kunnen geven, dat er zal worden overlegd en dat Sport Vlaanderen, samen met VAD, die rol op zich gaat nemen om ook de sportclubs tools te kunnen aanreiken. Als u immers aangeeft dat de draagkracht van de clubs beperkt is, dan is dat zeker terecht. We mogen clubs niet opzadelen met allerlei problemen, ook maatschappelijke. Natuurlijk is dit wel iets heel specifiek voor de sportsector, waarop we wel verder moeten inzetten om ook het welzijn van onze sporters te kunnen bewaren.

U geeft ook aan dat er tools zullen worden ontwikkeld. Dat is ook heel goed, maar ik pleit toch wel voor een gestroomlijnde campagne, en gestroomlijnde draaiboeken en tools voor alle clubs. Nu worden clubs immers massaal bestookt door allerlei instanties, met allerlei initiatieven vanuit diverse hoeken over het thema. De bevraging geeft dat ook aan. De sportclubs zijn daardoor eigenlijk een beetje het noorden kwijt. Ze weten niet altijd goed waarop ze moeten ingaan of net niet ingaan. Die stroomlijning voor alle clubs lijkt me dus heel belangrijk, zodat elke club goed weet waaraan ze wil werken en hoe ze dat gaat doen, zodat iedereen de juiste tools in handen heeft om hier ook werk van te kunnen maken.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Collega De Rudder, bedankt voor de vraagstelling. Minister, bedankt voor het antwoord. Dit is een belangrijk thema, een thema waarover we in het verleden al veel hebben gediscussieerd, dat veel is aangehaald, net omdat het probleem alomtegenwoordig is. Minister, ik ben het met u eens als u zegt dat dit een breder maatschappelijk thema is. Je ziet het op televisie overal, je ziet het in het straatbeeld, je ziet het rondom sportwedstrijden. Collega's, dan gaat het niet

enkel over de grote sporten. Het valt me sinds kort bijvoorbeeld op dat darts zeer populair is. Ik bots daar regelmatig op tijdens het zappen. Elk groot toernooi daarin wordt gesponsord door gokbedrijven. Je kunt dat eigenlijk gewoon niet meer omzeilen. Waarom zegt ik dat? Omdat dat natuurlijk ook een deel van het probleem is. We hebben het hier al eens gehad over de Belgische eersteklasseclubs in het voetbal, die bijna allemaal worden gesponsord door een gokbedrijf. Dan worden er bijvoorbeeld aanbiedingen gedaan zoals 'gok, neem een abonnement', 'zet in op een paar weddenschappen en win een prijs'. Dat is natuurlijk een beetje de wereld op zijn kop. Iedereen is natuurlijk vrij om te doen en te laten wat hij of zij wil, daar gaat het niet over, maar je moet daar toch wel verantwoord mee omspringen.

Als het gaat over sporters, is er nog een bijkomend probleem. Je hebt inderdaad het mentale aspect, het welzijnsaspect van die sporters zelf. Ze mogen niet ten prooi vallen aan verslaving. Er is echter ook nog het bijkomende element van matchfixing, natuurlijk. Iemand die gokt en daarmee in de problemen geraakt, die is kwetsbaar. Als iemand sport en kwetsbaar is, dan wordt de deur natuurlijk helemaal opengezet voor criminele toestanden zoals matchfixing. Dat is niet nieuw. In de vorige legislatuur zijn de mensen van de Voetbalbond ook bij ons in deze commissie geweest. Ze hebben toen toegelicht hoe dat een reëel probleem is. Vaak wordt gedacht dat het gokken enkel op grote wedstrijden, op eersteklasseclubs, op topsporten gebeurt, maar dat is helemaal niet waar. Je ziet gewoon dat er een soort crimineel circuit gaande is waarin ook wordt ingezet en vervalst met betrekking tot bijvoorbeeld amateurtenniswedstrijden, voetbalwedstrijden in de lagere klassen enzovoort. Daar zit dus echt nog een ander aspect aan, buiten het sportieve en het welzijnsluik, dat ook te maken heeft met het criminele.

Waarom zeg ik dat allemaal? Omdat ik wil bevestigen wat u zegt, namelijk dat dit een breder maatschappelijk probleem is, maar ook om erop te wijzen dat dit een heel groot gegeven is, waartegen men niet zal kunnen optreden met een paar initiatieven, hoe goedbedoeld die ook zijn, als er niet meer middelen volgen en er niet veel meer gewaarwording is. Ik wil u dus vragen om een initiatief te nemen, samen met uw collega van Welzijn, minister Beke, om na te denken over hoe echt kan worden gezorgd voor weerbaarheid, waarbij er niet enkel naar sport wordt gekeken, maar breder, om mensen te wapenen om niet in de valstrik van het problematisch gokken te lopen. Daarover moet toch op een andere manier worden gesproken. Maar op dit moment ontbreekt voor een stuk het maatschappelijk debat. Men is reactief, er wordt gereageerd, maar we moeten daar veel meer een serieuzer debat over aangaan. We hebben dat over roken, we hebben dat over alcohol, zonder dat te willen verbieden. We moeten dat ook gaan doen over gokken, en dat ontbreekt. Dat zou een heel sterk initiatief zijn, dat u als minister van Sport kunt trekken, niet het minst omdat sport te vaak door die tentakels van problematisch gokgedrag wordt gewurgd.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Voorzitter, ik wil de collega's bedanken om de vraag weer op tafel te leggen. Dat gokken, die verslaving heeft daar al veel gelegen. Ik herinner me mijn eigen vraag over KV Kortrijk: kinderen konden toegang krijgen tot de match als ze zich eerst registreerden op een site om te gokken. Zoals collega Annouri zei, dit is inderdaad geen probleem van de eerste klasse. Dit gaat laag, eigenlijk tot het echte amateurniveau. Minister, ik begrijp heel goed dat u dat niet alleen kunt oplossen. U kunt inderdaad, zoals de collega's zeggen, heel goed samenwerken met uw Vlaamse collega van Welzijn, maar u moet federaal ook gaan samenwerken, met uw collega van Justitie. Ik durf het aan om hier een lans te blijven breken voor een totaal gokreclameverbod.

Ik denk dat dit het enige is wat kan helpen, om die vreselijke plaag weg te krijgen. Het is een plaag. De cijfers van de gokverslaafden bestaan. De getuigenissen

hebben wij allemaal kunnen lezen. Het is een plaag die zich heel erg in de sport manifesteert. Ik begrijp, minister, dat u zegt het niet te kunnen oplossen met sport alleen. Maar uw gedrevenheid kennende, kunt u misschien het voortouw erin nemen. Dan zult u jarenlang herinnerd worden als de man die eindelijk het gokken aan banden heeft gelegd. Velen zullen u daarvoor dankbaar zijn. Ik doe nogmaals een oproep voor een echt gokreclameverbod. Op mijn steun en die van mijn partij mag u zeker rekenen, want bij gokken zijn er enkel verliezers buiten de bedrijven die ongelooflijk rijk worden en ongelooflijk veel winst maken op de kap van het welzijn van de anderen.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Ik onderken de problematiek en zeker in de sportsector en dat bekommert mij ook. Ik geef enkele cijfers mee. Sportwedenschappen zijn de populairste vormen van gokken bij minderjarigen. Ook al is het verboden, het gebeurt. Sporters in sportclubs nemen vijf keer meer deel aan sportwedenschappen in vergelijking met de algemene bevolking. Dat heeft onder andere te maken met het gegeven dat zij zichzelf expert wanen. Ik zeg uitdrukkelijk 'wanen' omdat het feit dat zij zelf sporter zijn van nul en generlei invloed is op hun inschattingsvermogen van winst- en verlieskansen. Men creëert een illusie van controle en van een streepje voor te hebben op andere gokkers. Deze vaststelling in combinatie met jeugdige leeftijd is erg zorgwekkend.

Vandaar dat het belangrijk is dat wij met VAD als absoluut expertisecentrum in Vlaanderen concrete tools kunnen uitwerken in samenwerking met de sportsector. Wij hebben daartoe de nodige aanzetten gegeven. Ik ga het debat over de reclame niet heropenen. In eerste instantie gaan we kijken wat wij zelf kunnen doen en welke concrete instrumenten wij kunnen aanreiken. Ik denk ook aan de signaalfunctie. De verantwoordelijken in de clubs moeten bepaalde signalen kunnen herkennen. Je ziet ook dat er in clubs vaak een collectief element speelt. Er wordt samen gegokt. De ene kijkt naar de andere. Het is een onderwerp van gesprek en van onderlinge competitie. Daardoor zuigen jongeren elkaar mee. Daarom is het belangrijk een soort knipperlicht te hebben. Coaches zouden daarop kunnen voorbereid worden.

De voorzitter: Mevrouw Maaike De Rudder heeft het woord.

Maaike De Rudder (CD&V): Ik vind de problematiek belangrijk en ik vind dat wij er blijvend moeten op inzetten. Gokken is nog te veel verweven met de sportsector. Er zijn nog altijd te veel mensen die daar in trappen. Preventie is niet meer voldoende. Dat komt ook uit de bevraging van VAD. Er zijn verdere stappen nodig. Ik kijk in eerste instantie uit naar het overleg dat er zal komen met de sector, naar de resultaten ervan die verder zullen uitgewerkt worden door Sport Vlaanderen, en naar de tools die aangereikt zullen worden. Ik volg het dossier verder op.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Annick Lambrecht aan Ben Weyts, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs, Sport, Dierenwelzijn en Vlaamse Rand, over de gelijkheid van mannen en vrouwen in de sport
– 3281 (2020-2021)

Voorzitter: mevrouw Elisabeth Meuleman

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): "Zoals het er nu aan toegaat, zal het nog een eeuw duren voor er totale gelijkheid is in de sport tussen mannen en vrouwen. Ik heb geen zin om zolang te wachten," aldus Charline Van Snick, één van onze beste judoka's.

Samen met een dertigtal andere topsporters roept ze ons, politici, in een open brief op om kordater op te treden tegen de bestaande discriminatie in de sport. Aan de hand van een reeks concrete cijfers toont ze aan hoe die discriminatie zich eigenlijk uit.

De media wijden slechts 9 procent van de berichtgeving aan vrouwelijke sporters. In Frankrijk is dit percentage tot 20 procent opgetrokken. De lonen van vrouwelijke sporters liggen gemiddeld 40 procent lager. In de aanloop naar de Olympische Spelen van 2020, die nu in de zomer van 2021 plaatsvinden, heeft Thomas Bach trots verklaard dat met 48,8 procent vrouwen onder de deelnemende atleten een genderevenwicht is bereikt. De briefschrijvers stellen terecht dat dit een goede vooruitgang is, maar vragen zich ook af of het in de praktijk om gelijkheid en rechtvaardigheid gaat. Wat is het percentage vrouwelijke coaches, scheidsrechters, officials, administrateurs, artsen, fysiotherapeuten, commentatoren, journalisten en sportschrijvers in de delegaties?

Tot slot stellen de briefschrijvers het ernstige gendergerelateerde geweld in de sport aan de kaak, alsook de omerta met betrekking tot het psychologisch en fysiek misbruik waar veel vrouwelijke en mannelijke sporters het slachtoffer zijn.

Minister, hebt u kennis genomen van de open brief van de topsporters? Zult u met de sportsector een gesprek aangaan over een gelijkwaardige verloning voor mannen en vrouwen? Hoe staat u tegenover een opleiding over discriminerend en seksistisch gedrag voor coaches en omkaderend personeel? Zult u met de minister van Media overleggen over een manier om het aandeel van de vrouwensporten in de media te verhogen?

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Voorzitter, ik heb de brief natuurlijk gelezen. Ik heb de briefschrijvers al een antwoord bezorgd. De Vlaamse overheid zet al sterk in op een aantal aangehaalde aspecten. Enkele bezorgdheden en aspecten vallen natuurlijk buiten mijn bevoegdheid.

Met het project 'ALL IN: Towards gender balance in sport' zetten we in op meer gendergelijkheid in de sport. Dit Europees project heeft al geresulteerd in een online databank met interessante praktijkvoorbeelden in verband met leiderschap, coaching, participatie, media en communicatie, maar even goed ook in verband met gendergerelateerd geweld. Er is een toolkit met informatie, concrete tips en strategieën om gendergelijkheid in de praktijk te brengen en met praktische antwoorden op de vragen hoe genderongelijkheid in de sport kan worden aangepakt en hoe, onder meer met betrekking tot integriteit, een actieplan kan worden opgesteld.

Mevrouw Lambrechts, ik denk dat ik u er niet van moet overtuigen dat we al heel wat initiatieven hebben genomen. Ik verwijs naar het Vlaams Sporttribunaal, naar de verplichte maatregelen voor de gesubsidieerde federaties, naar de ondersteuning van het Centrum Ethiek in de Sport en naar ons recent initiatief met betrekking tot de gymnastiek.

Ik ben uw bondgenoot om meer vrouwen in de bestuursorganen van de sportorganisaties en -federaties te krijgen. Dankzij de code van goed bestuur van minister Muylers stimuleren en belonen we de gesubsidieerde sportfederaties momenteel al indien ze op basis van de principes voor goed bestuur werken. Daarin zijn principes opgenomen met betrekking tot een evenwichtige genderparticipatie in de bestuursorganen.

De verloningsproblematiek is complexer. In eerste instantie is er natuurlijk de marktwerking, maar het gaat ook om de voorbeeldfunctie. Met Sport Vlaanderen vegen we voor eigen deur. We zorgen ervoor dat we de gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen maximaal in daden omzetten. Dit betekent dat we bij de toekenning van de ondersteuning voor ontwikkelings- en prestatieprogramma's in de

topsport of van een contract als topsporter geen onderscheid tussen mannen en vrouwen maken. Dat zijn gelijke barema's.

In het subsidiereglement voor topsportevenementen is sinds enige tijd het 'comply or explain'-principe opgenomen. De organisatoren moeten expliciet vermelden welke aandacht ze geven aan de gelijke behandeling van vrouwen en mannen inzake prijzengeld, startpremies en andere verloningen.

Ze moeten altijd verduidelijken waarom ze al dan niet een gelijke behandeling hanteren. Indien ze geen gelijke behandeling kunnen garanderen, moeten ze uitleggen welke intenties ze hebben om toch stappen in de goede richting te zetten.

Wat de verloning van topsporters en toptrainers betreft, is het principe van de vrije markt het tweede element. Er is daar absoluut een verstoring. We proberen de triggers in die markt te bewerken. Ik bedoel daarmee vooral de aandacht en de visibiliteit die aan de grondslag van de ongelijke verloning liggen. We nemen initiatieven, onder meer in het wielrennen, om voor veel meer echte visibiliteit te zorgen.

We zien daar op vrij korte termijn al resultaten van. Het is niet optimaal, maar sinds afgelopen jaar en dit jaar is er plots een vrij brede aandacht voor vrouwelijke wielrensters. De mensen beginnen de namen te kennen. Dat is een doorbraak die we hebben kunnen realiseren. We moeten op dit vlak doorgaan. Dit gebeurt natuurlijk in samenwerking met de organisatoren. De Ronde van Vlaanderen voor vrouwen heeft voor 'media coverage' gezorgd. De aankomst was op een moment en een plaats waar veel volk aanwezig was. Dat is niet langer zo maar een side show. Het is effectief een volwaardige koers die op zich de nodige media-aandacht krijgt. We proberen daar maximaal aan te werken.

Met het project 'Vrouwen aan de (wieler)top!' van Cycling Vlaanderen proberen we meer meisjes en vrouwen aan te trekken. We willen focussen op een gelijkaardig aanbod en een volledige gelijkheid tussen mannen en vrouwen. Er beweegt wel wat, maar we moeten nog wat blijven duwen.

We werken momenteel met Sport Vlaanderen aan een actieplan om de aanwezigheid van meisjes en vrouwen te verhogen in de actieve sportbeoefening, maar ook in de omkadering. We willen hier samen met de Vlaamse sportfederaties en enkele Vlaamse topsporters op inzetten. Ik weet niet of COVID-19 nog roet in het eten zal gooien, maar ik wil nog dit najaar met actie uitpakken.

Wat de opleidingen van coaches en omkaderend personeel inzake discriminerend en seksistisch gedrag betreft, hebben we het vlaggensysteem 'Sport met grenzen'. Dit instrument draagt bij tot een betere bewustwording met betrekking tot grensoverschrijdend gedrag en biedt een houvast om op een begripvolle, rationele manier op ongepast gedrag te reageren. Dit vlaggensysteem wordt tijdens het didactisch gedeelte van elke initiatorcursus van de Vlaamse Trainersschool (VTS) en dus voor elke sporttak toegelicht. Daarnaast biedt het Internationaal Centrum Ethiek in de Sport de brochure 'Sport met grenzen' en een raamwerk inzake lichamelijke en seksuele integriteit aan. Die onderwerpen komen ook altijd aan bod in het bijscholingsaanbod van de VTS, maar ook op de Dag van de Trainer en tijdens de recente VTS Plus Marathon.

We werken momenteel aan een reeks webinars. Verschillende experts zullen hun inzichten op een aantrekkelijke en toegankelijke manier met de sportsector delen. Een voorbeeld is Nellie Konijnendijk, een voorvechtster van een gelijkwaardige behandeling van vrouwen en mannen in het werkveld. We verwachten haar webinar over vooroordelen en vooringenomenheid volgende maand.

Wat de media betreft, heeft minister Dalle in zijn beleidsnota gesteld dat hij de openbare omroep zal aanmoedigen om in de sportverslaggeving meer aandacht

voor de damescompetities te hebben. Dit blijkt ook uit de nieuwe beheersovereenkomst met de VRT, waarin de aandacht voor de damescompetities expliciet is opgenomen. De VRT treedt hierover trouwens rechtstreeks in overleg met ons, met de sportsector en met Sport Vlaanderen.

Vanuit het sportbeleid pleiten wij tijdens ons jaarlijks overleg met de VRT al jaren voor meer aandacht voor de kleinere sporten en damessporten. Je ziet wel dat dat enig effect heeft. Sporza en Flanders Classics geven sinds een aantal jaren geleidelijk aan de dameskoersen ook een prominenter plaats in de programmering. Ik verwijs naar de aankomst van de voorbije Ronde van Vlaanderen. Dit jaar werd de aankomst van de Ronde van Vlaanderen voor dames geprogrammeerd kort na de aankomst voor de heren. Dat dit kon in primetime, had een duidelijke impact op de kijkcijfers, op de bekendheid en de aantrekkelijkheid van de sport.

Ook in de campagne #blijfsporten, een samenwerking tussen Sport Vlaanderen en Sporza, was er bij de verschillende items een evenwichtige aandacht voor zowel vrouwelijke als mannelijke sporters. Ik wil resoluut op die goed ingeslagen weg doorgaan. Onrechtstreeks spelen wij op die manier ook in op de marktwerking.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Er gebeurt inderdaad veel, minister. Ik ga dat zeker niet tegenspreken. Ik zal dat niet allemaal herhalen. Maar de cijfers zijn wat ze zijn: 10 procent van de aandacht in de media en 40 procent minder verdienen. U haalt het fietsen aan als goed voorbeeld. Ik volg dat ook. Ik zie de dames ook zeer graag bezig en ook veel mannen doen dat. Maar de lonen volgen daar nog niet. We moeten niet pessimistisch zijn. Misschien volgen de lonen ooit wel. Zolang het wat loon en media betreft niet hetzelfde is, ga je blijven topsporters hebben zoals die dertig personen die het nodig vinden het beleid aan te schrijven en meer steun te vragen. Ik ben aangenaam verrast dat u de link maakt met uw collega van Media Dalle. Ik ging dat ook doen. Ik ga niet alles herhalen wat in de beheersovereenkomst staat. Het komt er duidelijk op neer dat de vrouwensport enthousiaste aandacht moet krijgen. Wat dat dan ook mag zijn.

Daarover gaat dan mijn volgende vraag. Meten is weten. Wij moeten weten waarover wij praten. Overweegt u om samen met collega Dalle een structurele monitoring van het aandeel vrouwensport op te zetten en daaraan dan doelen, streefcijfers en quota aan te verbinden? Als u niet weet hoeveel de aandacht in de media toeneemt, gaan wij er niet geraken. Gaat u meten?

De voorzitter: De heer Van Dijck heeft het woord.

Kris Van Dijck (N-VA): Ik herken de problematiek. Collega Lambrecht heeft inderdaad een zeer belangrijk punt. Het antwoord van de minister bevat toch ook heel wat positieve elementen. Er is een onderscheid tussen de actieve sporter en de niet-actieve sporter. Bij de actieve sporters geven wij als overheid toch al een mooi voorbeeld, met de statuten bij Sport Vlaanderen die de mannen en de vrouwen op dezelfde voet behandelen. Spijtig genoeg hebben wij geen invloed op de verloning. Daar speelt de markt. Ik ontken niet dat er problemen zijn. Een dorpsgenote van mij heeft bij de Red Flames gevoetbald. Zij moesten zelf voor een stuk hun verplaatsingskosten betalen. Ik verneem wel dat het ondertussen beter is. Als je dat bekijkt ten opzichte van de Rode Duivels, spreekt dat feit boekdelen.

De toename van de media-aandacht is heel belangrijk. Want wat op tv komt, wat getoond wordt, wordt commercieel ook belangrijk. Zo zit onze vrije markt nu eenmaal in elkaar.

Ik ben een man, maar ik vind – en ik meen dat ook oprecht – dat vrouwensport of vrouwen die aan sport doen even waardevol zijn en dat het even boeiend is om

naar de sporten te kijken. Bij sommige sporten – maar ik spreek me niet uit over welke – apprecieer ik damessport meer dan herensport.

Wat de omkadering betreft stel ik in ieder geval vast dat er een vooruitgang is. Ik zie, en dan geef ik het voorbeeld van voetbal, op verschillende banken al vrouwelijke kine's zitten. Dan spreek ik niet alleen over topclubs, ik spreek ook over het amateurvoetbal. Aan de bestuurskamers kan nog gewerkt worden. Mevrouw Lambrecht, als u praat over quota, hoop ik dat u daar bedoelde als het gaat over televisie-uitzendingen en dergelijke. Want quota opleggen in bestuurskamers vind ik van de pot gerukt. Als dames in een bestuurskamer komen, moet dat zijn wegens hun competentie – en die hebben ze, laat dat heel duidelijk zijn – maar niet omdat het een vrouw is.

Ik denk dat we op de goede weg zijn en ik hoop dat we de stimulansen die we geven, kunnen bestendigen omdat damessport zeker zo boeiend en zeker zo competitief is als herensport.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik wou eigenlijk net hetzelfde zeggen als collega Van Dijck, maar het misschien ook even kaderen. Wij hebben naar aanleiding van het regeerakkoord inderdaad afgesproken om vrouwencompetities meer te tonen op de VRT, waar we ook effectief iets aan te zeggen hebben. Dat is ondertussen ook opgenomen, zoals collega Lambrecht ook al zei, in de beheersovereenkomst die minister Dalle en de regering afsloten met de VRT. Het zal aan ons zijn om daar een stukje over te waken bij de jaarlijkse bespreking van het jaarverslag van de VRT, dat ook in deze commissie – die ook de commissie Media is – aan bod zal komen. Mij is het in elk geval al opgevallen dat, sinds wij dat in het regeerakkoord gezet hebben en zeker sinds de beheersovereenkomst, er effectief ook veel meer aandacht is voor die damessporten. Daar speelt wat collega Van Dijck zegt, ook mee: als er aandacht voor is, zal het ook commercieel interessanter worden en gaan commerciële zenders er ook meer op inzetten.

Ik denk dus dat we op de goede weg zijn. Het is in elk geval een interessante vraag, collega Lambrecht. Ik denk dat we net naar de media toe toch een nieuwe weg ingeslagen zijn en dat het daar enkel zal verbeteren. Laten we het tenminste hopen. We kunnen daar verder op ingaan als we in de commissie Media dan het jaarverslag bespreken.

Maar ik heb geen vragen, minister. Ik wou dat gewoon nog even duiden.

De voorzitter: Minister Weyts heeft het woord.

Minister Ben Weyts: Mevrouw Brouwers gaf ook deels enkele antwoorden met betrekking tot het media-aspect. Ik heb jaarlijks specifiek rond sport een overleg met de VRT, waarin ook aandacht is voor kleinere sporten en waar dames in de sport ook aan bod komen. Er zijn in de beheersovereenkomst ook key performance indicators (KPI's) opgenomen. "De VRT besteedt in haar sportaanbod aandacht aan damescompetities, G-sport en 32 sporten." Dat is de zin zoals ze geformuleerd staat in de beheersovereenkomst. Er worden evenwichten in ogenschouw genomen. Er zijn KPI's, maar dat is natuurlijk op geaggregeerd niveau. We gaan dat niet per minuut en seconde doen. En quota, daar ben ik echt geen voorstander van, want dan weten we dat we gaan eindigen in de daluren, waarbij je nog meer de perceptie zou bestendigen van 'het is maar tweede klasse'.

We moeten zo veel mogelijk proberen een aanbod te formuleren waarin zowel de mannen als de vrouwen aan bod komen. Op het vlak van wielrennen zijn we goed bezig. Ik zie toch ook een doorbraak als het gaat over de Red Flames, maar daar moeten we proberen nog meer een trickle-downeffect aan te moedigen richting de

clubs, richting de reguliere competities. Het begint vaak ook met de nationale ploeg, dat zie je bijvoorbeeld ook bij hockey. We moeten daar nog een beetje een stimulans geven richting de gewone competitie of de bekercompetitie vrouwenvoetbal.

Ik zie toch ook dat dat stilaan vruchten begint af te werpen en dat we ook op dat vlak vooruitgaan. Maar we blijven niet bij de pakken zitten, we gaan dat nog blijven ondersteunen en blijven een duwtje geven.

De voorzitter: Mevrouw Lambrecht heeft het woord.

Annick Lambrecht (Vooruit): Minister, uw laatste zin ga ik onthouden: we blijven niet bij de pakken zitten. Ik hoop dat. U zegt ook dat er jaarlijks overleg is met uw sportdomein en de VRT. Dat is goed. Ik ga ervan uit dat jullie daar duidelijk een tijdslijn afspreken hoe die 9 procent naar 49 plus 1 kan gaan, en niet in de daluren. Als wij het woord 'quota' gebruiken omdat het echt niet anders kan, zoals hier – 9 procent is echt te weinig –, dan huiveren jullie bij de N-VA altijd erg. Maar jullie huiveren niet als we het hebben over quota voor Nederlandstalige muziek op de VRT, dat vinden jullie dan wel nodig. Dus een beetje consequentie! Als dertig topsporters schrijven dat het nu niet oké is, denk ik dat er overwogen kan worden om via quota die 9 procent toch de lucht in te krijgen, zoals jullie ook de Nederlandstalige muziek op de VRT de lucht in willen krijgen. Dank u wel.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.